

Behoud de STAP-regeling als opmaat naar Leerrechten

Investeren in de eigen ontwikkeling loont. Het is goed voor de burger zelf, voor de maatschappij, voor de economie. Het maakt mensen wendbaar en weerbaar. Leven Lang Ontwikkelen zou een vanzelfsprekend onderdeel van ieders werk en leven moeten zijn. Om deze vanzelfsprekendheid te bereiken ambieerde het kabinet de leercultuur en één ieders eigen regie te vergroten. De overheid introduceerde de subsidieregeling STAP-budget om werkenden en werkzoekenden de mogelijkheid te geven om regie te nemen over zijn eigen ontwikkeling en scholing. In de voorjaarsnota deelt het kabinet het voornemen om de STAP-regeling voortijdig te beëindigen. Dit voornemen rijmt niet met de ambitie m.b.t. Leven Lang Ontwikkelen van dit kabinet en de maatschappelijke uitdagingen waar we in Nederland voor staan.

De NRTO is daarom van mening dat het voorgenomen besluit op het afschaffen van de STAP regeling teruggedraaid moet worden. Dit position papier biedt inzage in de meerwaarde van STAP en voorziet in alternatieve varianten om de regeling beter en strakker te maken, zodat dit een robuuste regeling kan worden. De regeling kan daarmee een opmaat naar de toekomst van leerrechten¹ zijn.

Scholing is een belangrijke sleutel om een kansrijke positie te verwerven en te behouden op de arbeidsmarkt. Als we iedereen op zijn of haar eigen niveau kunnen laten meedoen en de talenten erkennen, ontstaan er ook voor iedereen mogelijkheden. In de kern draagt de STAP-regeling bij aan de gevraagde wendbaarheid van werkenden en werkzoekenden, in het bijzonder voor kwetsbare groepen die niet in staat zijn de benodigde scholing (volledig) zelf te financieren. Afgezet tegen de fiscale aftrek voor scholingsuitgaven is de STAP-regeling (a) beter toegankelijk doordat middelen niet voorgeschoten hoeven te worden, (b) een eigen bijdrage niet langer noodzakelijk is, en (c) geen (hoog) inkomen nodig is om de regeling te benutten. Bovendien worden bij de STAP-regeling meer voorwaarden gesteld aan de scholingsactiviteiten om de kwaliteit en arbeidsmarktgerichtheid te waarborgen.

Het succes van STAP

De cijfers bevestigen de populariteit en effectiviteit van de regeling. Het aantal mensen dat beoogt om gebruik te maken van de STAP-regeling overschrijdt het aantal maximaal mogelijke gebruikers. Ruim 239.000 mensen hebben inmiddels budget toegekend gekregen. Het bereik betreft een diverse doelgroep qua leeftijd en opleidingsniveau, in het bijzonder mensen tot en met het mbo-niveau.² Het doel van het STAP-budget om een brede(re) groep te bereiken is tot nu toe goed gelukt.

¹ Zie voor Leerrechten: [SEO Leerrechten doorgerekend \(2018\)](#).

² Zie voor gebruikscijfers: [Infographic STAP-budget 2022](#) en [Cijfers eerste aanvraagperiode 2023](#).

Behoud infrastructuur

De STAP-regeling ontzorgt de burger en verschuift de administratieve last naar de opleiders en uitvoeringsorganisaties. De afgelopen jaren is een volledig nieuw systeem gebouwd. Samen met een uitgebreide uitvoeringsketen van SZW, OCW, UWV, DUO, erkennende organisaties, softwareleveranciers, en opleiders, zijn uitvoeringsprocessen vorm gegeven. UWV verzorgt het subsidieproces, waarvoor een subsidieportaal is gebouwd, een volledig geautomatiseerde afhandeling, en een klantcontactcentrum om mensen te assisteren. DUO is verantwoordelijk voor beheer van het STAP-scholingsregister, waarvoor het bestaande systeem RIO³ is uitgebreid. Daarnaast zijn erkennende organisaties verantwoordelijk voor het erkennen en registreren van opleidingen en/of opleiders. Een separate toezichthouder is aangewezen om de kwaliteit van het scholingsregister te bewaken en in dat verband de naleving van de regels die voor de opleiders gelden te beoordelen.

De inwerkingtreding van de STAP-regeling heeft verregaande consequenties gehad voor de opleidersbranche. Structureel hebben opleiders hoger administratieve lasten voor het onderhouden van de regeling. Daarnaast is van opleiders is veel gevraagd voor de implementatie. De administratieve processen sluiten niet aan op bestaande werkwijze, waardoor opleiders genoodzaakt zijn systemen en processen aan te passen om deelnemers überhaupt in staat te stellen de subsidie aan te vragen. Afschaffen van de regeling doet niet alleen deze investeringen en inspanningen teniet, het schaadt het vertrouwen in de overheid in het kader van Leven Lang Ontwikkelen, wanneer dit zo kort na de introductie afgeschaft zou worden.

Lerende regeling

De STAP-regeling is geïntroduceerd als een lerende regeling. Inherent aan het lerende karakter is een continue proces om de regeling te evalueren en verbeteren. De ruimte om te leren is nodig gebleken, en zal in de toekomst nodig blijven, om oplossingen te bieden aan de voortdurend veranderende vraag van de arbeidsmarkt. In het bijzonder om invulling te geven aan welke opleidingen worden gezien als arbeidsmarktgericht.

Nu korte termijn verbetering om door te ontwikkelen naar leerrechten

Wie inzet op eigen ontwikkeling en scholing zorgt ervoor dat hij langer inzetbaar blijft. Door ontwikkelbudget beschikbaar te stellen wordt gewerkt aan de duurzame inzetbaarheid van Nederland en een robuuste en wendbare arbeidsmarkt voor de toekomst. Nederland heeft nu niet de luxe om een stap terug te doen in het kader van Leven Lang Ontwikkelen met het oog op de maatschappelijke transitie en uitdagingen op de arbeidsmarkt.

De recent gebouwde infrastructuur ten behoeve van STAP biedt goede mogelijkheid voor de verdere implementatie van leerrechten op langere termijn. Om de STAP regeling toch te behouden, zijn de volgende acties te overwegen op korte termijn:

- **Aanscherpen afwegingskader:** Zowel STAP als de leerrechten stimuleren de vraag in plaats van het aanbod. Het scholingsregister staat voor gekende kwaliteit en biedt de mogelijkheid om specifieke opleidingen en/of erkenningen te filteren en sorteren. De overheid zal duidelijk aan

³ RIO staat voor Registratie Instellingen en Opleidingen.

moeten geven welke opleidingen zij relevant vindt voor de regeling. Discussie over het huidige brede aanbod leidt af van het succes van de regeling.

- **Intensiever i.p.v. bezuinig:** De regeling wordt gevonden en benut door deelnemers. Dit dient eerder te worden gestimuleerd, dan gedemotiveerd. De investering voorziet in de eigen dekking doordat investeren in scholing leidt tot een beter inzetbare beroepsbevolking, minder ziekteverzuim, en meer werkgelegenheid.
Zónder de STAP regeling dient een nieuw uitvoeringssysteem te worden gerealiseerd met alle implementatie- en uitvoeringskosten van dien. Overweeg om middelen elders uit de begroting, te benutten om STAP in de brede zin, of aangepaste zin, de komende jaren te financieren. Een oplossing binnen de begroting kan worden gevonden in het Nationaal Groeifonds, dat als doel heeft om te zorgen voor economische groei, of een klein deel van het Klimaatfonds, een randvoorwaarde voor een ambitieus klimaatbeleid is het hebben van voldoende vakmensen.
- **Prioriteer doelgroepen:** Niet alleen is de subsidieregeling STAP-budget afgeschaft, óók de 500 miljoen voor Leven Lang Leren wordt wegbezuinigd. Deze middelen zouden voor de periode 2023/2026 door 125 miljoen per jaar via de STAP-regeling in worden gezet voor mensen die maximaal mbo-4 zijn opgeleid.⁴ Ter overweging kan ervoor gekozen worden in 2023 geen extra budget beschikbaar te stellen, en de middelen voor mensen met maximaal mbo-4 te spreiden over 2024/2026 en de STAP-regeling te behouden met een budget van circa 160 miljoen per jaar.
- **Prioriteer aansluiting overheidserkend onderwijs:** De STAP-regeling sluit onvoldoende aan op meerjarige overheidserkende scholing. Wanneer dit knelpunt is verholpen kan STAP de opmaat zijn voor een toekomstig systeem van leerrechten voor zowel korte als meerjarige opleidingen, in het bijzonder gekende scholing: overheids- en branche erkend en afgeleiden hiervan.
- **Cascadering van budgetten:** One size fits none. Voor specifieke opleidingen en/of erkenningen dient meer budget per deelnemer beschikbaar te zijn. De overheid zal duidelijk aan kunnen geven welke opleidingen zij relevant vindt voor de arbeidsmarkt.

Bestendige overheid nodig voor uitdagingen.

Met het voornemen om de regeling voortijdig te beëindigen maakt de overheid een besluit dat niet in verhouding staat tot consequenties voor alle deelnemers, opleiders en opleidingen die aansluiten bij het doel en de voorwaarden van de STAP-regeling en toont het gemis van een lange termijn visie op de arbeidsmarkt. Niet alleen wordt werkenden en werkzoekenden een ontwikkelbudget ontnomen, hen wordt ook geen alternatief geboden. De STAP-regeling verving de fiscale scholingsaftrek, die per 2022 is afgeschaft.

De NRTO blijft van mening dat de STAP regeling een succesvolle regeling is die zijn doel dient, juist voor de deelnemers. De NRTO erkent dat aanpassingen in het kader van een lerende regeling noodzakelijk zijn. De regeling moet op de zeer korte termijn scherper en strakker. Daarover is de NRTO altijd constructief in gesprek geweest over het verbeteren van de regeling en dat zal en moet ook zo blijven.

Een sterk alternatief voor de toekomst is een regressief systeem van leerrechten, zoals beschreven in het SEO rapport **leerrechten**⁵. Deze zijn beschikbaar voor alle werkenden en werkzoekenden (ook

⁴ Kamerstuk 35 012, nr. 148.

⁵ Zie voor Leerrechten: [SEO Leerrechten doorgerekend \(2018\)](#).

zelfstandigen), worden door de overheid gefinancierd, op basis van opleiding toegekend en besteed door werkenden en werkzoekenden.

Tot slot

Het leven lang ontwikkelen voor volwassenen is van groot belang met het oog op onze maatschappelijke uitdagingen, zoals de krapte op de arbeidsmarkt, de energietransitie, de bouwopgave, en innovaties die steeds sneller gaan waar IT kennis en digivaardigheden worden gevraagd. Deze uitdagingen zijn niet alleen van de toekomst, maar raken ons nu al. De NRTO betreurt de voorgenomen maatregel. Verschillende studies, adviezen en ook het regeerakkoord onderkennen het belang van permanent leren. Toch wordt nog altijd onvoldoende geïnvesteerd in duurzame inzetbaarheid, en nu zelfs bezuinigd. Daarmee bezuinigt het kabinet niet alleen op de arbeidsmarkt van nu, maar ook op de toekomst. Laten we de STAP regeling beter maken en een opmaat zijn voor een toekomstig systeem van leerrechten voor korte en meerjarige opleidingen.

De NRTO is de brancheorganisatie voor private opleiders. De NRTO heeft als missie het beste uit mensen te halen en talenten te ontwikkelen, van jongeren en volwassenen. Daartoe agendeert en stimuleert de NRTO het privaat opleiden in Nederland en wil daartoe een kwalitatief erkend en herkend hoogstaand, flexibel en gevarieerd onderwijs-, opleidings-, trainings-, EVC en examenaanbod in een gelijkwaardige en open concurrentie realiseren. Ieder mens heeft het recht op onderwijs, zoveel mogelijk aangepast aan zijn of haar behoefte.

De ruim 950 NRTO-leden staan voor kwaliteit en voldoen aan de eisen van het NRTO-keurmerk. Opleidingen van private hogescholen zijn door de NVAO geaccrediteerd en voldoen aan de Wet hoger onderwijs (WHW), mbo-opleidingen staan onder toezicht aan de inspectie en voldoen aan de WEB. Leden ondertekenen de NRTO-gedragscode, hanteren de voorwaarden van de NRTO en zijn aangesloten bij de Stichting Geschillencommissie Consumentenzaken. De NRTO kent ook een Commissie van Beroep voor de Examens. De commissie van Kwaliteitshandhaving bewaakt de kwaliteit.

Contact

Papiermolen 34
3994 DK Houten
T 030 267 3778
E info@nrto.nl
I www.nrto.nl